

Verksamhetsplan 2025

Vår vision

Sigtuna Vatten & Renhållning

Tillsammans skapar vi ett hållbart
samhälle för kommande generationer

Innehåll

Inledning.....	4
Åtagande och verksamhetsområde.....	5
VA-verksamheten.....	5
VA-rådgivning.....	6
Avfallsverksamheten.....	6
Omvärldsanalys och utveckling	7
VA-Verksamheten	7
Avfallsverksamheten.....	14
Bolagsövergripande	20
Mål och aktiviteter	24
Säkerhet och beredskap.....	29
Sammanfattning av budgetförslag	31
Barnrättsperspektivet.....	34
Bilagor	34

Inledning

Den omvärld som vi nu lever i är mer osäker och mer otrygg än tidigare, med krig i olika delar i vår del av världen.

Vår roll i oroliga tider är att bidra till en trygghet i vårt samhälle, att det tekniska försörjningssystem i form av leverans av dricksvatten, omhändertagande av avloppsvatten och avfall fungerar som vanligt och även utvecklas.

Vi behöver anpassa oss till det förändrade omvärldsläget. Det gör vi bland annat genom att vi under ledning av vår säkerhetschef, arbetar systematiskt med säkerhetsskyddsfrågor. Detta kommer vi att fortsätta med de kommande åren.

Vi har ökade kostnader inom framför allt VA-området, främst på grund av högre avgifter till vår leverantör av dricksvatten (Norrsvatten) och mottagare av vårt avloppsvatten (Käppalaförbundet). Det gör att vi behöver höja bruksavgifterna inom VA med 15% inför 2025. Detta beror på högre räntekostnader och kommande stora investeringar i anläggningarna. Vi kommer framöver även att behöva öka vår egen utbytestakt av ledningar. För det kommer vi att behöva ett bättre underlag, vilket vi arbetar med.

På avfallsområdet kan vi bland annat tack vare effektiviseringar och högre intäkter från förpackningsinsamlingen än vad som tidigare budgeterats, istället sänka avgiften med i genomsnitt 6%.

Inom avfallshanteringen sker en hel del förändringar. Den 1 januari 2024 tog vi över ansvaret för insamling av förpackningar från förpackningsindustrin. Senast 2027 måste vi även ha infört fastighetsnära insamling av dessa förpackningar för flerfamiljshus. Övertagandet har gått mycket bra, tack vare ett väl förberett arbete, redan idag har ca 2/3 av flerfamiljshusen fastighetsnära insamling (för enbostadshus har vi redan insamling av förpackningar vid de allra flesta fastigheter).

Inför 2025 ser jag framför allt fram emot vår flytt till nya lokaler. Vi kommer att flytta in i helt nya lokaler där vi kan samla större delen av bolagets alla medarbetare. Återvinningscentralen där en del av våra medarbetare arbetar på, ligger dessutom alldeles i närheten. De nya lokalerna ger oss stora möjligheter att arbeta för ett gemensamt bolag, ETT SIVAB. Förberedelsearbetena är i full gång. Det blir en förändring för alla medarbetare, då vi kommer att arbeta med ett aktivitetsbaserat arbetssätt, istället för egna rum som vi har idag.

Vi har idag en väl fungerande VA- och avfallsverksamhet, som är en viktig del av infrastrukturen i samhället och som vi kan vara stolta över. Jag ser framför mig att det nya arbetssättet och de nya lokalerna ska kunna bidra till en ännu mer ökad samhörighet och trivsel för alla medarbetare, en ökad interaktion mellan olika avdelningar och därmed också en ännu bättre leverans till våra kunder.

Johan Stock

VD

Åtagande och verksamhetsområde

Verksamheterna utgår från några huvudlagstiftningar; Miljöbalken, Lag om allmänna vattentjänster (Vattentjänstlagen) och Livsmedelslagen. Härutöver regleras verksamheterna av de beslut som fattas i kommunfullmäktige avseende renhållningsordning, allmänna bestämmelser för användande av Sigtuna kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA), verksamhetsområden för allmänt vatten och avlopp samt VA-plan för Sigtuna kommun.

Utöver nämnda regelverk anges i ägardirektivet vissa mål för verksamheten, varav kan nämnas att SIVAB ska medverka i planeringsprocessen och utbyggnaden av den kommunala infrastrukturen, att information och en viss rådgivning ska lämnas till invånare med enskilda VA-anläggningar samt att konsekvenserna för hälsa och miljö ska värderas vid planering, budgetering och upphandling av väsentlig karaktär. Myndighetsutövning ligger utanför SIVABs ansvarsområde. SIVAB finansieras genom taxor som fastställs i kommunfullmäktige. VA-kollektivets respektive renhållningskollektivets ekonomi särredovisas inom SIVAB för att skilja taxekollektiven åt.

VA-verksamheten

SIVAB ansvarar för dricksvattenförsörjningen och avloppsomhändertagandet inom av kommunfullmäktige fastställt verksamhetsområde. Ungefär 46 500 av knappt 52 500 invånare i Sigtuna kommun försörjs med kommunalt vatten och avlopp, resterande del har enskilda VA-anläggningar.

Dricksvatten produceras och levereras till kommunen genom kommunalförbundet Norrvattens försorg. Därefter sker distribution till abonnenterna genom SIVAB:s egna VA-anläggningar. SIVAB driver även ett mindre vattenverk i Lunda Albano.

Spillvatten avleds genom SIVAB:s lednings- och tunnelsystem till anslutningspunkten för Käppalaförbundet som ligger i närheten av Löwenströmska sjukhuset i Upplands Väsby. Spillvattnet renas i Käppalaförbundets avloppsreningsverk på Lidingö. SIVAB driver även en mindre avloppsreningsanläggning i Lunda Albano.

Dagvatten (regn-, yt- och dräneringsvatten) avleds till Mälaren via ledningar, diken, dagvattendammar (för utjämning och rening) och åar, exempelvis Märstaån. Vid detaljplanering och exploatering av fastigheter ska miljökvalitetsnormerna för grund- och ytvattenförekomster alltid beaktas vid reglering och godkännande av dagvattenhanteringen. I sammanhanget måste även framtida klimatförändringar beaktas. Det är också viktigt att instängda områden undviks och att höjdsättningen av byggnader och mark sker så att översvämning som drabbar fastigheter inte uppstår. I nya områden ska markavledning vara möjlig för så kallat klimatkompenserat 100 års regn, utan att byggnader och viktiga funktioner blir skadade. Detta ansvar, när ledningarna är fyllda, har inte VA-huvudmannen utan det är ett kommunalt ansvar. Ett nära samarbete över kompetensgränserna mellan samhällsplanering, bygglovshantering, och VA krävs för att hitta de bästa lösningarna och utformningarna.

VA-rådgivning

Det systematiska arbetet med VA-rådgivning till fastighetsägare med enskilda VA-anläggningar fortgår 2025 med en VA-rådgivare anställd på SIVAB med bidrag från skattekollektivet.

VA-rådgivningen är en uppskattad tjänst till invånarna med enskilda va-anläggningar som fått föreläggande att åtgärda sin enskilda avloppsrening, eller som bygger nytt hus och funderar på vilken enskild Va-anläggning som passar bäst utifrån förutsättningarna på platsen. VA-rådgivningen ger också en avlastning för miljö- och hälsoskyddsinspektörerna i kommunen. Ungefär 75% av de enskilda avloppslösningarna har åtgärdats till godkänd status och 25% är fortfarande inte helt tillfredställande.

Avfallsverksamheten

Uppdraget för avfallsverksamheten utgår från 15 kap. miljöbalken där det definieras vilka delar av avfallshanteringen som faller under kommunens ansvar. För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning som ska innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen samt en avfallsplan. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Gällande avfallsplan är ny och framtagen tillsammans med våra samverkanskommuner Håbo, Upplands Bro och Knivsta, samt olika verksamheter inom Sigtuna Kommun.

Kommunens renhållningsansvar avser främst hushållen och omfattar insamling, transport och behandling av restavfall, bioavfall, förpackningar, slam från enskilda avlopp, fett från fettavskiljare, latrin, grovsopor, batterier samt avfall som innehåller elektriska eller elektroniska produkter, kasserade kyl- och frysvaror samt andra vitvaror, farligt avfall, returpapper samt övrigt kommunalt avfall och därmed jämförligt avfall. För verksamheter i kommunen gäller renhållningsansvaret enbart för kommunalt avfall och avfall under kommunalt ansvar, inte för verksamhetsavfall.

På Återvinningscentralen kan hushållen, utan avgift, lämna sorterat kommunalt avfall såsom grovsopor, farligt avfall och ett antal övriga avfallsfraktioner för återanvändning, återvinning eller omhändertagande. Återvinningscentralen Voltgatan drivs i egen regi. Samarbetet med Återbruket, Fritidsbanken, Myrorna, Human Bridge och andra aktörer pågår för att främja förebyggandet av avfall. Här kvarstår dock en hel del arbete. Som ett komplement till Återvinningscentralen besöks olika delar av kommunen ett antal tillfällen under året, av en mobil återvinningscentral.

Avfallsverksamheten bedrivs till största delen med stöd av upphandlade entreprenörer. Från och med den första januari 2025 utökas kommunernas ansvar med textil och fiskeredskap.

Omvärldsanalys och utveckling

VA-Verksamheten

Prioriterade områden inför 2025

Dricksvatten

Dricksvatten är vårt allra viktigaste livsmedel och att säkerställa leveranssäkerheten och vattenkvaliteten tar vi på stort allvar. Leverans och distribution av dricksvatten ingår bland de samhällsviktiga tjänsterna som är viktiga för att upprätthålla kritisk samhällelig och ekonomisk verksamhet.

Norrvatten

Norrvatten levererar dricksvatten till fjorton medlemskommuner, vattenverket nådde sin kapacitetsgräns under den torra varma våren och sommaren 2018. Befolkningen i Norrvattens medlemskommuner beräknas öka från dagens omkring 700 000 personer till 900 000 personer år 2050, enligt det lägsta scenariot i den Regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUF5 2050). Norrvatten behöver kunna producera mer vatten i takt med den växande befolkningen och planerar för att bygga en kompletterande anläggning intill befintligt verk. Utbyggnadstakten kan anpassas till befolkningsutvecklingen och det befintliga vattenverkets tekniska skick. Samtidigt är det nödvändigt att införa ett ytterligare reningssteg som skydd mot virus, bakterier, PFAS och parasiter för att säkerställa god dricksvattenkvalitet även framöver.

Flera års utredningar och projekteringar återstår innan Norrvatten kan börja bygga den nya anläggningen. Preliminärt väntas Norrvattens styrelse under 2025 att fatta ett genomförandebeslut för projektet, vilket innefattar beslut om budget och tidplan.

PFAS avskiljs genom flotation i det befintliga vattenverket som en tillfällig åtgärd innan nytt verk finns på plats.

Spillvatten

Käppalaförbundet

På Käppalaverket renas 50 miljoner kubikmeter avloppsvatten från över 500 000 personer, plus avloppsvatten från alla övriga verksamheter. Avloppsvatten avleds från elva medlemskommuner. Nytt verksamhetstillstånd med strängare utsläppsvillkor är beslutat av Länsstyrelsen. För att klara det nya verksamhetstillståndet införs en ny reningsprocess i Käppalaverket. Det kommer att leda till att utsläppen av kväve minskar med 40 %, fosfor med 33 % och organiskt material med 25 %, jämfört med de utsläppsvillkor som gäller i dag. De skärpta utsläppsvillkoren gäller från mitten av år 2028 och till dess måste två av Käppalaverkets reningslinjer vara ombyggda.

Tunnelsystemet som leder till Käppala

Knivsta blir en ny medlem i Käppalaförbundet och en spillvattenledning från Knivsta kommer att ansluta till "Käppalatunneln" vid Moralund.

När Knivsta ansluts till tunnelsystemet kommer Käppalaförbundet ta över tunneldelen från Märsta till Upplands Väsby ungefär vid Löwenströmska sjukhuset.

Fokusområde för Käppalaförbundet

Ett fokusområde som Käppala har i sin verksamhetsplan är att stödja medlemskommunerna med att minska det tillskottsvatten som kommer in i spillvattensystemet och påverkar den totala avloppsmängden till Käppalaverket. Att minska tillskottsvatten är både bra ur ett hållbarhets- och miljöperspektiv såväl som ekonomiskt. Det finns mer information om vårt arbete några stycken längre ner.

Dagvatten

Dagvattenfrågorna både i form av en minskning av riskerna för översvämning och omhändertagande för att minimera utsläpp och påverkan på recipienter är ett viktigt arbetsområde för SIVAB och för kommunen, samarbetet är gott.

SIVAB deltar i samhällsbyggnadsprocessen när det gäller frågor om dagvattenhantering. Vi deltar från tidigt skede i framtagande av detaljplaner, vid exploateringar och i bygglovsärenden. Vid i stort sett alla exploateringar anläggs dagvattenanläggningar för att fördröja och rena dagvattnet.

Dagvattenanläggningarna kommer över tid att kräva större skötselinsatser för att klara sin funktion. Skötselplaner finns utarbetade, dessa klargör hur driften och skötseln ska utföras samt vilken funktion respektive dagvattenanläggning har. I skötselplanen ingår bland annat slyröjning, vassklippning och sedimentrensning för att bibehålla dagvattendammarnas funktion. Skötselplanerna och uppföljning av skötsel är sedan hösten 2024 inlagda i ett webbaserat underhållssystem. Det ger en digital rapportering och uppföljning av skötselinsatserna.

Viktiga planer och strategier har arbetats fram gemensamt med kommunen under ett par år. Dagvattenplanen antogs av kommunstyrelsen i juni 2024. I den ingår bilagorna skyfallskartering, beskrivning och hantering av markavvattningsföretag, riktlinjer, checklista och åtgärdsåtgärder gällande dagvattenhantering. Dagvattenstrategin är en del i arbetet med att uppnå de miljökvalitetsnormer som Vattenmyndigheten fastställt. Strategin kommer troligen att beslutas av kommunfullmäktige under hösten 2024. Planen och strategin kommer att vara mycket viktiga dokument att arbeta utifrån framåt.

LONA projekt (Statligt bidrag till lokala naturvårdsprojekt)

Sigtuna kommun har i samarbete med SIVAB erhållit statligt bidrag till det lokala naturvårdsprojektet "Förstudie inför anläggning av våtmark i Märstaåns avrinningsområde" i Sigtuna kommun. Projektet syftar till att ta fram en prioritering och förslag på lämpliga platser för anläggning av minst en våtmark längst Odensalabäcken. Denna ska bidra till utjämning av vattenflöde, rening av vatten samt ökad biologisk mångfald och rekreationspotential. Utredningen inkluderar även en kostnadsanalys och en undersökning av juridiska förutsättningar vid genomförande av våtmarken. Studie har slutförts under 2024 och kommer att utgöra ett viktigt underlag för en ansökan om LONA-bidrag för projektering och utförande av minst ett av åtgärdsförslagen.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Alla kommuner ska ta fram en årlig rapport till Vattenmyndigheten om vilka åtgärder

som har vidtagits under året för att förbättra vattenkvaliteten i åar och vattendrag, SIVAB bidrar med uppgifter till rapporten.

Samverkan inom dagvatten

SIVAB och kommunens miljö- och vattenplanerare ansvarar för att en förvaltningsövergripande dagvattengrupp inom kommunen finns och som träffas vid behov för att stämma av samhällsplaneringens viktiga frågor när det gäller dagvattenhantering.

SIVAB är medlem i och bidrar bland annat med medel till Oxunda vattensamverkan. För att möjliggöra god ekologisk status i Märstaån finns en samverkansgrupp där större verksamhetsutövare, SIVAB samt kommunen ingår. Arbetet i gruppen ska ge underlag kring föroreningsbelastningen i åns delavrinningsområden och åtgärdsförslag för förbättring av vattenkvaliteten. Från 2023 har analys av PFAS lagts till i Märstaåns vattensamverkans provtagningsprogram.

Kommunen initierar två dagvattenrelaterade projekt som enligt planerna kommer att pågå från 2025–2027. Det projekt som är tänkt att påbörjas först gäller ”Plan för hållbar dagvattenhantering i befintlig bebyggelse”. Därefter följer ”Åtgärdsplan skyfall”.

Samhällsbyggnadskontoret har fått uppdraget att med start 2025 ta fram en grönplan för kommunen och Sivab kommer att delta i det projektet och det ingår även dagvattenfrågor.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Enligt reviderad (LAV) Lagen om Allmänna Vattentjänster skall det finnas en aktuell vattentjänstplan i varje kommun. Den ska bland annat visa hur kommunen långsiktigt planerar för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster och vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna Va-anläggningen ska fungera vid skyfall. Sigtuna kommun har i samverkan med SIVAB arbetat med att ta fram en vattentjänstplan. Kommunfullmäktige beslutar troligen om antagande av vattentjänstplanen under första halvåret 2025.

Utbyggnad av VA-systemet

Utbyggnation av VA-systemet planeras, projekteras och anläggs för nya exploateringsområden som ligger inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp. Nya verksamhetsområden beslutas också om av fullmäktige när behov finns. Nytt utbyggnadsprojekt i närtid är en del av Arlandastad 5. Det kan även bli utbyggnad av Va-system i bostadsområdet Vantarboda om detaljplanen vinner laga kraft, troligen startar detta tidigast i slutet av 2025. Flera detaljplaneprocesser pågår som kan betyda nya verksamhetsområden och utbyggnader av vatten & avlopp inom några år.

Förnyelseplan för VA-ledningsnätet, tillgångsförvaltning

Den totala längden på det allmänna VA-ledningsnätet är ca 580 km och för att kunna hålla en bra standard är det viktigt med en långsiktig förnyelseplan. Arbetet med att ta fram en förnyelseplan har pågått under 2024 och kommer att slutföras under 2025. Förnyelseplanen blir sedan en viktig plan som också är ett levande dokument med behov av löpande revideringar. Ålder, ledningsmaterial, geologiska förutsättningar,

tidigare driftstörningar, tillskottsvatten, utläckage och framtida exploateringar är några faktorer som måste beaktas vid avvägningar av vad som behöver göras i närtid och vad som kan skjutas på framtiden. Ett mycket viktigt verktyg vid planering och prioritering är VA- databasen där all historik om ledningarna lagras. Ett annat är att kontinuerligt filma spillvatten- och dagvattennätet för att i tid kunna göra insatser. Alla avloppsstopp och vattenläckor åtgärdas skyndsamt och dokumenteras i databasen. Arbetet med områdesspolningar på dag- och spillvattennätet som påbörjades 2021 fortsätter. Syftet med områdesspolningar är dels att undvika avloppsstopp men också för att i tid upptäcka brister som svackor och rotinträngning.

Datamodeller för vatten- och spillvattensystemet

Under 2024 slutfördes arbetet med uppbyggnaden av en komplett, sammanhängande datamodell för vattenledningsnätet i Sigtuna kommun. Tidigare modeller har endast täckt separata delar av ledningsnätet, en sammanhängande modell för hela ledningsnätet ger en bättre förståelse av hur nätet fungerar och påverkas under olika förutsättningar. I modellen ingår en ”prognosmodell” samt en dimensioneringsplan, genom att kombinera dessa två delar kan rätt åtgärder genomföras, åtgärder som dels uppfyller dagens förhållanden men också vid framtida exploatering. Modellen kommer förmodligen, ge en positiv effekt på användandet av schaktfria metoder i förnyelsearbetet. Med hjälp av dimensions- och prognosmodell går det att med stor säkerhet, till exempel se var man kan gå ner i dimension utan att resten av nätet påverkas negativt. Modellen ger oss ett framåtsyftande digitalt verktyg för säkrare leveranser och dimensioneringar.

Hösten 2024 påbörjades arbetet med att uppgradera våra befintliga datamodeller för spillvattennätet med hjälp av en konsult. Arbetet fortlöper under 2025. Det första områden som vi börjar med är Rosersbergs villasamhälle, dels för att tillskottsvattenmängden är stor i området, samtidigt som vi vet att det finns källare som under 2014 och 2015 drabbades av översvämningar vid kraftig nederbörd. Ett pågående detaljplanearbete för att möjliggöra utbyggnad av ett stort badland gör att vi behöver ett digitalt verktyg. Badlandets spillvatten leds i ledning genom Rosersbergs villasamhälle och mot stationen. Vi behöver undersöka om befintligt spillvattennät kan hantera den mängd ökat spillvatten som avleds från detta badland, eller om ombyggnad krävs.

Minska tillskottsvatten till spillvattennätet och utläckage från vattennätet

SIVAB arbetar systematiskt med att minska tillskottsvatten. Tillskottsvatten avser det extra vatten som kommer in i spillvattennätet från externa källor som regnvatten, grundvatten eller felkopplade avloppssystem. Detta kan leda till överbelastning av avloppsreningsverk och orsaka översvämningar eller utsläpp av orenat spillvatten. För att motverka dessa problem behövs både förebyggande och korrigerande åtgärder.

I nära samarbete med förnyelsegruppen planeras områden som ska inventeras, både våra ledningar och även fastigheternas eventuella felkopplingar kontrolleras. Med hjälp av egna flödesmätningar, analyser av data och inventering av ledningar kan vi urskilja vilka områden som är värst drabbade av tillskottsvatten. Utredningsarbetet av

fastigheters eventuella felkopplingar och därigenom bidrag av tillskottsvatten pågår kontinuerligt.

Arbetet med att identifiera vilka områden som är hårdast drabbade av tillskottsvatten, och vidare vilka områden man ska åtgärda utifrån vad som är mest kostnadseffektivt är ett komplicerat arbete. För att underlätta arbetet har vi under 2023, med hjälp av DHI byggt upp en datamodell i programmet "Future City Flow" (FCF). Modellen innehåller mätdata från punkter på spillvattennätet samt nederbördsdata.

För att kunna förstå och hantera tillskottsvatten är spillvattenmodellering en viktig metod. Modellering innebär att simulera flöden och belastningar i avloppssystemet, vilket ger insikt i hur systemet påverkas av olika faktorer, såsom nederbörd eller kapaciteten på reningsverken.

Utläckage från vattenledningssystemet, innebär att vatten läcker ut från vattenledningssystemet. Detta kan orsakas av många faktorer, såsom åldrande rör, korrosion, skador från byggarbete, förändringar i tryck, eller svaga fogar. Vi arbetar genom att laga eventuella vattenläckor skyndsamt. Vi använder oss också av de digitala fjärravlästa vattenmätarna samt köper tjänsten läcksökning från Norrvatten.

Digitala vattenmätare

SIVAB har den senaste tekniken av digitala fjärravläsningsbara vattenmätare som även har en akustisk funktion som lyssnar av vattenledningsnätet och upptäcker om det finns vattenläckor. Det hjälper oss att hitta dolda vattenläckor som bidrar till att minska utläckande dricksvatten och därmed minska ovidkommande tillskottsvatten i spillvattennätet.

Under 2025 fortsätter arbetet med att montera smarta akustiska mätare i kommunen. Under 2025 förväntas alla abonnenter inom VA-verksamhetsområdet ha digitala vattenmätare installerade.

Arbete med utbyggnad av infrastrukturen kommer fortsätta under 2025 så att vi kan fjärravläsa mätarna och hålla koll på vattenförbrukningen. En effekt av det är att vi slipper åka runt med bil och samla in mätvärden och att vi får alla mätvärden in i systemet direkt och så ofta vi vill. Under 2025 kommer ett pilotprojekt med NB-IoT mätare att monteras i ett område där det är svårt att få täckning med antenner. NB-Iot tekniken har möjlighet att skicka värden direkt till övervakningssystemet utan hjälp av antenner.

VA-Databasen

VA-databasen är ett av de viktigaste verktyg vi har för att förvalta våra ledningar och anläggningar. För att se bakåt har 2024 varit väldigt produktivt, vi känner att vi verkligen börjat utnyttja den flexibilitet och de möjligheter vår typ av databas ger oss. Vi kommer att fortsätta förbättra rutiner och funktioner samtidigt som vi hela tiden lär oss nytt och förbättrar det digitala arbetssättet.

Vår strävan är att det mesta av alla typer av information som arbetsorder, dagböcker och återrapporter från driftpersonalen sker direkt in i databasen även ute på fältet. Alla historik lagras också i denna databas.

Ett nytt område där vi samverkar med verksamhetsstöd är att när nya ärenden kommer in via telefon till kundtjänst registreras det av den personalen och visas som arbetsorder i VA-kartan hos driftpersonalen.

En viktig faktor i arbetet med digitaliseringen är samverkan på kontoret och med driftpersonalen, som hela tiden återkopplar om vad som kan förbättras och vad som fungerar bra i de digitala verktygen.

Under 2025 har vi som mål att fortsätta den digitala utvecklingen och koppla ihop VA-databasen med våra övriga system, till exempel program som finns på driftsidan. För att upprätta kopplingen mellan systemen kommer vi använda oss av "IoT'er". Visionen är att "driftstörningar/ tecken på driftstörningar" som idag endast kan upptäckas i mer nischade program, ska synliggöras i VA-kartan. Detta gör oss mer personoberoende i frågan om att upptäcka avvikelser, personal som endast har tillgång till VA-kartan blir "extra ögon" och kan observera avvikelser genererade i andra system. Under 2024 har vi på riktigt börjat använda det stöd AI (chatgpt) erbjuder, detta har minskat vårt beroende av konsulter. Även under 2025 räknar vi med att AI kommer öppna fler möjligheter

VA-anläggningar och driftövervakningssystemet

Att förvalta ett va-system är ett viktigt uppdrag. En del av VA-systemet är de ca 100 stycken VA-anläggningar som SIVAB ansvarar för. Ca 50 stycken av anläggningarna är uppkopplade mot ett driftövervakningssystem. För att säkerställa och optimera driften av SIVABs VA-anläggningar har vi uppdaterat driftövervakningssystemet till Xylem SCADA där driftdata samlas in. Det nya systemet är modernt och väldigt användarvänligt. Insamlade data används som en naturlig plattform att använda i både kortsiktig och långsiktig planering av arbetet med VA-anläggningarna. Tillsyn, underhåll och driftstörningar av VA-anläggningarna utförs med ett digitalt underhållssystem. Utefter vad som framkommer av tillsyn, underhåll och driftstörningar, kan man planera löpande åtgärder på VA-anläggningarna. Vi kommer minska tillsynen på anläggningar under 2025 för att prioritera att funktioner, givare och datakommunikation fungerar på alla anläggningar.

Skötsel och underhåll av VA-systemet

Arbetet med att övergå till mer digital dokumenthantering av alla arbetsmoment pågår och kommer fortlöpande att utökas. Vi har utvecklat vårt GIS-program Qfield som rönnätsteknikerna använder ute i fält. Här finns ledningsnätet direktuppkopplat mot databasen. Vi utför arbetsorder, inventering och

driftstörningar på datorerna. All information som kommer in kan vi filtrera ut och använda för uppföljning.

De rörnätstekniker som arbetar med nyanläggning skriver dagbok i Qfield så vi kan följa upp arbetet löpande. Det kommer att skickas ut en enkät till boende efter utfört ombyggnadsprojekt för att få in synpunkter. På så vis kan vi fortsätta att utveckla och förbättra vårt arbete.

Energioptimering av anläggningar

Fokus på energiförbrukning är aktuellt både med tanke på stigande elpriser samt att vi ska värna om miljön. Under 2025 fortsätter arbetet med energioptimering av våra anläggningar. Vi har till exempel Södertil och Aluddens pumpstationer som är två stora anläggningar där vi är färdiga med att se över värme och ventilation för att få ner energiförbrukningen. Det blir intressant att följa upp dessa under vintern när temperaturen sjunker.

Arbetsmiljö och säkerhet

Fokus på arbete med arbetsmiljön och säkerhet kopplat till SIVABs VA-anläggningar under 2025. Vi kommer att bestycka våra största pumpstationer med stationära elverk för att öka robustheten på nätet. Vi kommer att utöka säkerheten med kameror och låsanordningar på viktiga anläggningar i kommunen.

Underhåll

För att säkerställa drift och säkerhet på SIVABs VA-anläggningar planeras det för utbyte av automatik samt elsanering på några anläggningar under 2025.

Roslagsvatten förbereder anslutning av Knivstas spillvatten till Käppalaförbundet.

Förprojektering och markförhandlingar av ledningssträcka i Sigtuna kommun pågår och fortskrider under 2025. I projektet kommer det ingå projektering av en servisanslutning i närheten av Odensala för att möjliggöra anslutning av hushållsavlopp från befintliga och eventuella nya bostäder i framtiden. Det är Roslagsvatten som kommer att äga denna spillvattenledning fram till Moralund där den ansluter till befintlig spillvattentunnel.

Hållbar vattenförbrukning

Arbetet att informera och kommunicera om att använda vårt viktiga livsmedel dricksvatten hållbart, är en viktig uppgift. Speciellt viktigt är det att kommunicera om att minska dricksvattenanvändningen under varma och torra försommardagar då många vill vattna trädgården eller fylla poolen.

Norrsvatten har nått sin kapacitetsgräns och tidigast 2030 är verkets kapacitet förstärkt genom om- och tillbyggnader. Det finns en riktlinje framtagen av Norrsvatten som även gäller medlemskommunerna; alltid hållbar användning av dricksvatten, vädjan om att spara på dricksvatten, samt vid krisläge. Framförallt vår och försommar vid torka, kan bevattningsförbud beslutas av Norrsvatten som då också gäller för medlemskommunerna.

Landsbygdsfrågor som kan påverka VA-kollektivet

Granby med omnejd, verksamhetsområde för vatten och spillvatten

2022 beslutade Länsstyrelsen om inrättande av kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten i bostadsområdena Granby, Granby Strand samt Hammarbacken. Enligt beslutet ska kommunfullmäktige senast 25 oktober 2026 bestämma verksamhetsområden samt tillgodose behovet enligt 6 § vattentjänstlagen.

Trots mycket utredningar och möten har vi inte hittat någon lösning för hur SIVAB skulle kunna ta över de befintliga VA-anläggningarna i området. Kommunstyrelsen har därför skickat in en skrivelse till länsstyrelsen med begäran om:

1. Sigtuna kommun begär i första hand att Länsstyrelsen ska ändra sitt beslut genom att upphäva det.
2. Sigtuna kommun begär i andra hand att Länsstyrelsen ska besluta att ändra sitt beslut genom att flytta fram tidpunkten för föreläggandets efterkommande till fem år från det att länsstyrelsens ändringsbeslut vunnit laga kraft.

Detaljplanearbetet i Granby

Detaljplanearbetet för 150 nya bostäder i området har varit näst intill stilla de senaste åren och det hör även samman med övertagande av befintliga områden som beskrivits ovan. Fortsättningen med detaljplanearbetet är i dagsläget oklar.

Detaljplanearbete, Klockarbol i Skepptuna

Antal bostäder i detaljplanen har dragits ner till 40 stycken. Det kommer bli ett kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten med vattentäkt och avloppsrening. Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige 16 juni 2022. Planen har överklagats. Överklagandet har hanterats av mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, som har beslutat att detaljplanen kan verkställas. Det är oklart när detaljplanen kommer att bebyggas med bostäder och va-system.

Detaljplanearbetet Kyssinge

Detaljplanearbete pågår för att ta fram förutsättningarna för bebyggelse av cirka 25 småhus. Förutsättning i planarbetet är att det blir en enskild VA-lösning och att den frågan utreds noggrant att det fungerar. Området ligger långt ifrån befintligt verksamhetsområde för vatten & avlopp.

Avfallsverksamheten

Prioriterade områden inför 2025 för avfall.

Renhållningsordning (Frederic)

Renhållningsordningen består av avfallsföreskrifter och avfallsplan, vilka har reviderats 2024 för att anpassas till ny lagstiftning inom avfallsområdet, då både avfallsförordningen och producentansvarsförordningen har uppdaterats sedan de senaste avfallsföreskrifterna antogs. Beslut om nya föreskrifter och avfallsplan beslutades i kommunfullmäktige.

Under 2024 har fokus legat på att implementera avfallsplanen i de kommunala verksamheterna och utföra aktiviteter i samarbete med berörda förvaltningar och samarbetskommuner. De olika grupperna träffas regelbundet.

I avfallsplanen finns en indikator att den totala mängd kommunalt avfall, inkl. trädgårdsavfall, mätt i kilo per person ska minska och ha nedåtgående trend. Med kommunalt avfall menas det som anges i 15 kap. 3 § miljöbalken. Mängden inkluderar avfall som hämtas vid fastigheten eller lämnas vid återvinningscentraler och återvinningsstationer. Antal personer inkluderar permanentboendeinvånare, gästnätter, fritidshusboende och arbetsplatsnetto i Sigtuna. Via kommunikationsinsatser vill vi förebygga uppkomsten av avfall.

En större mängd insamlat avfall ska sorteras högre upp i avfallshierarkin. Återvinningscentralen ska arbeta ännu mer efter grundprinciperna i EU:s avfallshierarki. Avfallshierarkin, eller "avfallstrappan", anger en hierarki för i vilken ordning olika metoder för att behandla avfall bör användas. Den grundar sig på EU-direktiv och är en metod för att sträva att uppnå EU:s miljömål. Det avfall som samlas in ska i görligaste mån återbrukas eller återvinnas. Detta innebär att ÅVC personalen ska ha särskilt fokus på att styra att avfall lämnas högre upp i avfallshierarkin, detta för att öka andelen material som kan materialåtervinnas eller återbrukas. I 15 kap. miljöbalken beskrivs närmare hur ansvar fördelas och hur olika avfallsslag skall hanteras. En ny medarbetare med mer fokus på återbruk och återvinning kommer att anställas till ÅVC.

Våra upphandlande transportörer ska öka den andel fossilfria drivmedel som används och ha en uppåtgående trend. Vår entreprenör för insamling av mat- och restavfall kör redan 100% fossilfritt, men våra övriga entreprenörer behöver även de gå över mer till fossilfria drivmedel. Detta görs genom att öka våra krav i kommande upphandlingar och avtal. Med fossilfria drivmedel menar vi biogas, biodiesel, etanol, vätgas samt el. Vilket fossilfritt drivmedel som är bäst i varje enskild situation beror på en rad olika faktorer, och alla alternativ har sina styrkor och svagheter. Vi behöver beakta en bra bränslemix i fall det blir störningar i produktionen.

Upphandlingsgruppen har beslutat att använda sig av Flandernmodellen, en modell som används främst för att främja sociala hänsyn och hållbarhet i offentliga upphandlingar. Det handlar om att använda offentlig upphandling som ett verktyg för att uppnå bredare samhällspolitiska mål, såsom att förbättra arbetsvillkor, främja social integration, eller stödja lokal ekonomisk utveckling. Genom att använda denna modell kan upphandlande myndigheter säkerställa att deras inköp inte bara är ekonomiskt fördelaktiga utan också bidrar till positiva sociala och miljömässiga effekter. Målet är att denna modell ska börja användas med start 2025.

En skräpplocksanalys har genomförts och en ny planeras att genomföras under 2025. Målet är att den nya analysen ska visa att nedskräpning har en nedåtgående trend. Informationsinsatser behöver genomföras.

Återvinningscentralen

Återvinningscentralen har haft 4% fler besökare till och med september 2024 jämfört med samma period 2023. Mängderna avfall har minskat marginellt (under 0,5%). Förväntningarna för 2025 är att avfallsmängder och antal besökare ska ligga på samma nivå.

Under 2024 har vi genomfört förbättringar av trafikflödet på anläggningen. Trafiken har omdirigerats kring ÅVS-behållarna vid infarten, och vi har genomfört åtgärder som att sätta upp koner samt flytta Pantamera Express för att underlätta framkomligheten. För att stärka arbetsmiljön har vi även förbättrat hanteringen av farligt avfall och förändrat rutinerna för rangering och lastning av kylmöbler, vilket har minskat risken för belastning- och klämskador bland medarbetarna. Dessutom har en tillbyggnad genomförts för att förhindra fallolyckor.

För att minska risken för fallskador för kunder orsakade av halka på anläggningen har vi inför vintersäsongen 2024/2025 beslutat att hyra in en mindre kompaktlastare. Denna maskin kommer att möjliggöra effektiv snöröjning på rampen på egen hand, vilket förbättrar säkerheten för både medarbetare och besökare. Utöver snöröjning kan kompaktlastaren användas för städning runt anläggningen samt vägunderhåll på områden där vår större maskin inte når.

Återbruksverksamheten har fortsatt att utvecklas under 2024. Vi har etablerat ett välfungerande samarbete med socialpsykiatri, där deras personal med deltagare bemannar återbruksstationen mellan kl. 10.00–15.00 på vardagar. Från och med augusti har vi även inlett ett samarbete med LSS, som tillhör samma förvaltning som socialpsykiatri. Återbruk ska komma före återvinning enligt avfallstrappan.

Efter en utvärdering har vi avslutat samarbetet med Beijer Byggmaterial AB och har för närvarande inget byggåterbruk. Vi planerar dock att återuppta detta i någon form under 2025. Samarbetet med Myrorna fortsätter att fungera väl, och under 2025 kommer vi att fokusera på att öka mängden återbrukat material.

Under vintern 2024/2025 kommer vi att ersätta skyltarna på rampen med det nordiska skyltsystemet för att skapa en mer enhetlig upplevelse för våra kunder. De nya skyltarna är färgkodade, vilket underlättar sorteringen. Samtidigt byts vissa benämningar ut för att bli mer tydliga: "Brännbart" kommer att kallas "Energiåtervinning" och "Deponi" byts till "Ej återvinningsbart". Dessa namnförändringar gör det enklare för kunderna att förstå vart deras avfall tar vägen och understryker vikten av korrekt sortering.

Under 2025 kommer vi att lägga stort fokus på att öka mängden material som går till återbruk och minska andelen felsorterat avfall. En särskild satsning kommer att göras på att möta och utbilda invånare i korrekt avfallssortering. Vi kommer att prioritera information kring sorteringen av avfall, med särskild uppmärksamhet på fraktionen för energiåtervinning. I dagsläget hamnar en stor mängd förpackningar och textilier i

denna kategori, trots att de kan återvinnas på annat sätt. Målet är att öka medvetenheten och därigenom förbättra sorteringsgraden.

Vi har investerat i en containerpackare till hjullastaren för att öka vikten i containrarna och därmed förbättra effektiviteten. Med detta verktyg kan vi nu komprimera material som tidigare inte kunde packas, såsom gips och metall. Detta leder till både miljömässiga och ekonomiska besparingar på lång sikt, då det minskar antalet transporter och slitage på containrar.

Hämtning av kommunalt avfall och fastighetsnära insamling av förpacknings- och tidningsavfall

Sedan januari 2024 har kommuner ansvaret för fastighetsnära insamling av förpackningar (FNI) från hushåll och samlokaliserade verksamheter. Övergången har, förutom några uppstartsvårigheter, fungerat väldigt väl och över 66% av lägenheterna är anslutna. För villor och fritidshus fortsätter systemet med fyrfacksystemet.

Återvinningsstationerna (15 stycken) är kvar för de som inte har FNI. Underhåll, säkerhetsbesiktning, städning och tömning sköts av SIVAB genom upphandlade entreprenörer. Överlämning till producenterna sker på en upphandlad omlastningsstation på Brista där den förra återvinningscentralen fanns.

Ersättning för våra kostnader sker i efterskott utifrån den rapportering vi gör kvartalsvis till Naturvårdsverket. Utbetalning sker via Kammarkollegiet till Sigtuna kommun med moms enligt rekommendation i en utredning från Avfall Sverige.

Från och med 2027 ska fastighetsnära insamling (FNI) vara införd för alla hushåll samt för verksamheter där avfallshanteringen är samlokaliserad med hushåll. Kundrådgivare inom samverkan hjälper fastighetsägare med att införa fastighetsnära insamling. Två välbesökta webinarier om införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar gav bra utdelning med nya kontakter. Arbetet tar tid och går trögt, en styrande taxa med höjda avgifter för restavfall för de fastigheter som ännu inte har infört FNI kommer troligtvis att behöva införas från och med 2026.

För villor och fritidshus undersöks möjligheten att öka frekvensen av hämtning av kärl 2 där pappersförpackningar och plast samlas. Enligt fritextsvaren på en enkät som gjordes i avfallsappen önskar flest att ha en högre hämtningsfrekvens på detta kärl.

Ersättning för insamlade förpackningar på återvinningsstationerna (ÅVS) gäller till 2027. Därefter kommer kommuner få ersättning för större förpackningar som samlas in på de lätt tillgängliga insamlingsplatser (LIP) utplacerade i kommunen. Under 2025 fortsätter arbetet med att optimera tömningsfrekvensen och se över vilka stationer som ska vara kvar. ÅVS Ragvaldsbo ligger strategiskt bra till, dock behöver utformningen och trafiksäkerhet bli bättre. Samtidigt önskar VA-avdelningen anlägga en vattenkiosk som leder till samordningsvinst. Arbetet har påbörjats.

Vi inledde ett nytt gemensamt avtal för behandling av mat- och restavfall i september i år, vilket resulterar betydande kostnadsbesparingar för omlastning och transport av restavfall. Detta genom att baklastande fordon kan tippa restavfall direkt hos

förbränningsanläggningen. Fokus för nästa år är att genom kommunikation minska restavfallsmängder ännu mer genom utsortering av matavfall och förpackningar.

Avvikelsehanteringen kommer fortsatt att vara i fokus där verksamhetsstöd har en viktig roll.

Sedan 2022 har SIVAB haft ansvaret för insamling av returpapper. Det har fungerat genom insamling via återvinningsstationer samt ett auktorisationssystem för bostadsnära insamling. Systemet med auktoriserade entreprenörer har avslutats gällande insamlingen av returpapper från hushåll. Returpappret samlas in av samma entreprenör som samlar in förpackningar. Ett nytt avsättningsavtal behöver skrivas under 2025 och en översyn för att optimera antalet insamlingscontainer och tömningsfrekvens ska påbörjas. För verksamheter som idag har fastighetsnära insamling av returpapper så kan insamlingen fortsätta som idag förutsatt att den entreprenör som anlitas är auktoriserad genom avtal med Sigtuna Vatten och Renhållning AB.

Slam från enskilda avlopp

Under 2024 jobbade vi med att främja digitalt utskick av tömningsavisering, avvikelser samt tömningsbekräftelse av slambrunnar. Det jobbet kommer vi fortsätta med under 2025. Dessutom fortsätter vi projekt för att förbättra tömningsperiod och förtydliga tömningsintervaller. Vi ska även se om vi kan införa taggning av brunnar vilket ger mer trygghet att rätt brunn blir tömd.

Farligt avfall

Fokus under 2025 blir fortsatta insatser för att öka invånarnas förståelse för farligt avfall samt kommunicera de olika tjänster som finns för insamling av farligt avfall.

Samarbete med bostadsbolag

Samarbetet med de stora bostadsbolagen i kommunen har ökat genom kontakt på grund av insamling av förpackningar. Detta arbetssätt kommer att användas även 2025. Kundrådgivare spelar en viktig roll i detta arbete.

Implementering av EU:s avfallsdirektiv - återbruk, återvinning och avfallsminimering

Återbruk, återvinning och avfallsminimering ligger i tiden. Textilavfall blir ett kommunalt ansvar 2025, och från 1 januari 2025 ska textilavfall sorteras ut från övrigt avfall och samlas in separat. En utredning tillsammans med samverkanskommuner pågår hur vi på bästa sätt kan uppfylla kraven. Om ett antal år förväntas EU att anta ett direktiv där det blir producentansvar för textil.

En mindre ändring är att kommuner får ansvar för fiskeredskap där invånare ska ha möjlighet till att lämna det för återvinning från och med 2025. Från och med 2025 ska producentansvarsorganisationer för fiskeredskap täcka kommuners kostnader för insamling och transport av uttjänta fiskeredskap, särskilt de som används i yrkesmässigt fiske. Målet är att minska nedskräpningen av plast från fiskeredskap och främja återvinning.

Även en utredning av pantsystem för småelektronik har genomförts. Syftet med utredningen var att undersöka hur man kan främja återvinning och återanvändning av småelektronik. Förslaget om att införa ett traditionellt pantsystem ratades och förslaget är istället att större ansvar bör läggas på producenter. Inget beslut har tagits ännu.

En annan åtgärd som har utretts är införande av ett så kallat frival för verksamheternas avfall som liknar hushållsavfall. Frågan är fortfarande under utredning och inga beslut har tagits ännu.

Dåliga hämtställen

Det kontinuerliga arbetet med att säkerställa trygg och säker arbets- och trafikmiljö för hämtningspersonalen fortsätter i samverkan med entreprenörerna. Detta innebär att farliga backrörelser med dålig sikt, smala vägar och att hämtningsfordon som kör i närheten av förskolor, skolor, och lekplatser kan undvikas.

Slangdragning och gångavstånd ska ses över samt även hanteringen av tunga lock.

Vinterväghållningsinsatser pågår kontinuerligt på såväl ÅVC Voltgatan samt diverse vägar på landsbygden för insamling runt för att förebygga olyckor. En ny maskin har införskaffats till ÅVC Voltgatan för detta ändamål.

Avfallsfrågor i planeringen

Vi arbetar aktivt med att förebygga arbetsmiljöproblem genom att vara med i planeringen av nya bebyggelseområden och hämtställen. Det är viktigt att avfallshantering har sin plats för att förebygga kostsamma åtgärder i efterhand. Kommunikation med kommunen i form av samhällsbyggnadskontoret, bygglov- och miljöenheten fortsätter även under 2025. Genom kunskap om varandras lagstiftning och arbetssätt blir utvecklingen mer anpassad till vad avfallslagstiftningen kräver. Ett gemensamt synsätt för samverkanskommunerna ska utvecklas.

Bolagsövergripande

Styrmodell

Vi håller på att utveckla en styrmodell som tydligt visar styrningen, från kommunen som ägare, styrelsen och ända fram till enskilda medarbetare. Arbetet är inte helt klart ännu, men några viktiga beståndsdelar är:

Ägardirektiv

Ägardirektivet kommer från vår ägare Sigtuna kommun och anger ramarna för vår verksamhet och vad vårt uppdrag är. Där anges bland annat att vi med ett optimalt resursutnyttjande och på ett hållbart sätt, ska ansvara för kommunens skyldigheter när det gäller VA- och avfallshantering i kommunen.

Vision

Vi har under året tagit fram en vision för SIVAB. Samtliga medarbetare har varit med i arbetet och bidragit till den.

- Tillsammans skapar vi ett hållbart samhälle för kommande generationer

Visionen anger riktningen för vårt arbete, vad vi strävar efter. Vi har även tagit fram kompletterande beskrivning som är viktiga utgångspunkter i vårt arbete och som ger oss vägledning.

- Vi är nyfikna och ligger i framkant när det gäller nya lösningar
- Våra kunder har mycket högt förtroende för oss och känner sig trygga med våra tjänster

Verksamhetsidé

SIVABs uppgift har vi definierat i vår verksamhetsidé:

- SIVAB ska förse kommunens invånare och företag med tjänster av god kvalitet inom VA- och avfallsområdet. Verksamheten ska vara hållbar, nära och pålitlig. "Det ska vara lätt att göra rätt"

Värdegrund

Vår värdegrund anger hur vi vill förhålla oss till våra kunder och varandra.

- Kunden i fokus
- Allas lika värde
- Gemenskap

Mål

Utöver det har vi mål som beskriver de resultat vi vill uppnå. Målen är mer konkreta än visionen och fungerar som milstolpar på vägen mot visionen. Målen beskrivs längre fram.

Aktiviteter

Aktiviteter beskriver de viktigaste åtgärderna vi planerar det kommande året för att verksamheten ska arbeta för att uppnå målen. De finns beskrivna under respektive mål längre fram.

Individuella mål

Varje medarbetare bidrar utifrån sitt uppdrag till att vi jobbar mot visionen, värdegrunden och de mål vi har satt upp.

Utvecklade kommunikationsinsatser

För att nå en mer hållbar miljö och ett bättre fungerande kretslopp är kommunikation ett nyckelområde för SIVAB. Detta gäller både för den allmänna informationen och information kopplat till separata satsningar, exempelvis satsningar för ökad insamling av matavfall, ökad materialåtervinning eller minskad vattenförbrukning. Kommunikationen är även ett viktigt område inom VA-verksamheten för att informera om planerade eller pågående arbeten eller om andra driftstörningar.

Under 2025 planerar vi att fortsätta arbeta med kommunikationen ut mot våra kunder, bland annat genom att ännu mer aktivt sprida information om till exempel hur man ska ta hand om sitt avfall och vikten av att vara sparsam med användningen av dricksvattnet. Även kommunikation om vad som inte ska ner i avloppet är prioriterat.

Vi planerar även att mer aktivt lyssna på våra kunder hur de upplever våra tjänster och den service vi ger. Vi har köpt in ett enkätverktyg för att enklare genomföra kundundersökningar. Genom att samla in kunders åsikter kan vi vårda våra kundrelationer, anpassa våra tjänster och vår service utifrån kundernas behov. Vi kommer även använda enkätverktyget för att utvärdera större arbeten inom VA. Genom att efter utfört arbete skicka ut en enkät till berörda kan vi se hur kunderna upplever vårt arbete, kommunikationen och den service vi ger. Underlaget planeras att användas för att utveckla och förbättra vår service. Vi planerar att tillsammans med kommunen delta i undersökningen Kritik på teknik, som genomförs var tredje år. Det är ett komplement till våra egna kundundersökningar och ett viktigt arbetsunderlag för utveckling och förändring.

Ett utökat samarbete med kommunens kommunikationsenhet har introducerats genom att i samarbete med kommunikationsavdelningen nyttja kommunens specialkanaler: Facebook, LinkedIn och Instagram. Vi kommer framöver stärka samarbetet ytterligare med kommunens kommunikationsenhet. Vi har utvecklat ett bra samarbete med kommunikationsavdelningen där vi har en löpande dialog med hur vi arbetar och kan informera om vad som händer hos oss.

Vi har även fått tillgång till att publicera våra egna sidor på kommunens intranät, Insigt. Det är ett viktigt verktyg inför flytten, eftersom vi genom internkommunikationen kan ge uppdateringar om hur arbetet fortskrider och säkerställa transparens.

Under 2024 har arbetet med att tillgänglighetsanpassa vår webbsida påbörjats för att möta de tillgänglighetskrav som finns. Bland annat kommer det i slutet av 2024 vara möjligt att få texten på webbsidan uppläst av en skärmläsare och att översätta sidan till olika språk med ett översättningsverktyg. Arbetet kommer att fortsätta under 2025, vi kommer även se över möjligheterna att byta ut vår webbsida för att möta våra behov.

Utveckling av appen pågår. Från och med 2024 är det möjligt att skicka ut notiser till specifika kunder, adresser och körlistor i vår app. Det möjliggör att riktad information kan skickas ut, vid exempelvis förseningar i sophämtningen. Funktionen kommer vi börja använda även när det kommer till driftstörningar för VA, exempelvis vid VA-arbeten och vattenavstängningar, för att nå ut till fler än de kunder som är registrerade för SMS-utskick. En arbetsgrupp har börjat se över att utveckla appen ytterligare, med utvecklade tjänster för avfall, slam och VA. Vi ser appen som ett väldigt viktigt verktyg och satsar vi på att utveckla den ytterligare, målet är att VA ska helt vara introducerat under 2025 med egna sidor i appen.

I januari 2024 lanserade vi Kundo, ett levande kundforum. Varje månad har sidvisningarna för forumet ökat. Under 2025 kommer vi fortsätta att arbeta för att styra återkommande frågor till kundforumet. Målet är att digitalt kunna erbjuda våra kunder aktuell och relevant information i ett samlat forum, utan upprepningar. Forumet spelar även viktig funktion som backup om vår telefoni inte fungerar. Vi vill se över möjligheten till att implementera AI kopplat till Kundo under 2025.

Personal, och nya lokaler

Att SIVAB är en attraktiv arbetsgivare med en bra arbetsmiljö, medarbetare som trivs och som är stolta över att jobba på SIVAB är mycket viktigt. Möjligheten att vara delaktiga och kunna påverka sin arbetssituation är nyckelfaktorer, liksom ett aktivt arbetsmiljöarbete. Risker som kan uppstå ska vi arbeta aktivt för att förebygga.

Vi kommer under våren 2025 att flytta in i nybyggda lokaler Industrigatan 7, som vi kommer att hyra av Fastpartner. Där kommer vi att kunna samla både vår kontorspersonal och VA-driftpersonal, samt lager och förrådsutrymmen. Dessutom ligger återvinningscentralen på kort promenadavstånd från fastigheten.

I de nya lokalerna kommer vi att arbeta aktivitetsbaserat, som innebär att man väljer arbetsplats utifrån den arbetsuppgift man för tillfället utför. Det kommer att finnas olika zoner anpassade utifrån vilken typ av arbetsuppgift man utför. Det blir ett nytt sätt att arbeta, som skiljer sig från dagens arbetssätt på kontoret med egna cellkontor. Flytten är alltså inte bara en fysisk flytt, utan även ett nytt sätt att jobba på, som bland annat innebär att vi behöver jobba mer digitalt. Förberedelserna inför det nya arbetssättet pågår för fullt och bedrivs aktivt tills vi flyttat in i de nya lokalerna. Därefter sker uppföljning av hur de nya arbetssätten fungerar.

Medarbetarenkäten visar överlag att medarbetarna trivs relativt bra på SIVAB. Resultatet har dock gått ned något. En bidragande orsak kan vara det förändringsarbete som nu sker genom att vi förbereder att flytta ihop i nya lokaler och gå från egna rum i kontor till aktivitetsbaserat arbetssätt. Även om det arbetet nu förbereds för fullt för att det ska bli så bra som möjligt, så innebär det förändringar som skapar oro, vilket är naturligt. Vi kommer att fortsätta jobba aktivt med alla medarbetarna delaktiga, så att det ska bli så bra som möjligt på vårt nya ställe, och att vi kan vända resultatet uppåt igen.

Vi har tagit fram en ny kompetensförsörjningsplan, som bla beskriver hur vi planerar för att ha de kompetenser vi behöver de kommande åren. Det är viktigt, inte minst med tanke på att många medarbetare kommer att gå i pension de närmaste åren. Detta är särskilt viktigt att vi fokuserar på att vara en attraktiv arbetsgivare, med

tanke på att flera yrkeskategorier är svårrekryterade, tex ingenjörer, projektledare och driftpersonal på VA-sidan.

Utveckling av våra arbetsprocesser inom verksamhetsstöd

Enheten verksamhetsstöd samlar och ansvarar för bolagets frågor avseende: ekonomi, administration, kundtjänst, utveckling och kommunikation. Verksamheten ger ett stöd både internt och externt och spelar en central roll för bolaget. De tre senaste åren har verksamhetsstöd kontinuerligt arbetat med förändring och utveckling av processer och dagliga rutiner. Vi har arbetat med arbetsmiljö för att minska stressen genom att se över arbetsbelastningen, tydliggöra våra mål och effektivisera arbetsuppgifter.

Ett exempel på att effektivisera arbetet är att vi under 2024 har påbörjat arbetet med att skicka ut automatiska mejl vid vissa avvikelser. Fungerar det bra kommer fler avvikelser gå att hantera automatiskt. Målet är att skicka ut så mycket som möjligt automatiskt för att effektivisera arbetet och minimera det manuella arbetet.

Kartläggning av processer, system, kompetenser och behov har påbörjats under 2023. Det är ett stort och omfattande arbete som har pågått kontinuerligt sedan dess och kommer även fortsätta under 2025. Ledningsgruppen har arbetat med kompetensutvecklingsplanen och kommit fram att det behövs förstärkning på ekonomi och utvecklings sidan. Därför har man beslutat att utöka tjänster för ekonom och verksamhetsutvecklare till 100% var. Tjänsten för ekonomi tillsattes i augusti 2024 och en ny verksamhetsutvecklare börjar i januari 2025. Under 2025 kommer vi ha en pensionsavgång och redan nu ser vi över våra behov och planerar att ännu mer höja kompetenser i gruppen.

Vi planerar flytt 2025, där vi kommer arbeta aktivitetsbaserat. Det innebär att vi behöver anpassa oss till att arbeta mer digitalt. Arbetet har påbörjats men verksamhetsutvecklaren kommer vara en nyckelperson för samordning. Nya mer digitala arbetssätt kommer göra arbetet mindre sårbart. Att stärka gruppens kompetens kommer bidra till välmående bland personalen, säkerhetsställa leveranser samt ett bättre samarbete inom gruppen och mellan enheterna där att alla jobbar mot samma mål. Vår grupp är en spindel i nätet! Det sker mycket förändringar inom VA och avfall och vi måste hänga med för att kunna stödja dem i arbetet.

Samarbete med Sigtuna kommun och Sigtuna hem avseende ekonomiska och administrativa uppgifter pågår och utvecklas löpande. Koncernredovisning har upprättats. Vår ekonomitidsplan har anpassats till kommunens för att säkerhetsställa leveranser. En gemensam internkontroll har tillämpats redan under 2023 och fortsätter utvecklas. I slutet på 2023 har SIVAB i samarbetet med kommunen utarbetat sin egen Internkontrollplan för 2024 som genomförs och uppföljs systematiskt. Kontinuitetsplanering och informationssäkerhet är två moment som finns i Internkontrollplanen och som vi arbetar med.

Mål och aktiviteter

I inledningen av avsnittet Åtagande och verksamhetsområde redovisas de mål som finns angivna för bolaget genom gällande Ågardirektiv. Som ett förtydligande har några övergripande mål utarbetats som kompletteras med ett antal prioriterade aktiviteter som ska genomföras under 2025. Aktuella mål och aktiviteter redovisas nedan.

Övergripande mål: VA-anläggningen ska vara robust, säker och hållbar.

Aktiviteter 2025:

- För att kunna kommunicera vid elbortfall och kris kommer vi att köpa in kommunikationssystemet Rakel under 2025. Även kommunen och Norrvatten med flera har den kommunikationslösningen
- För att säkerställa att inte större bräddningar sker från våra två största avloppspumpstationer (Aludden och Södertil) kommer vi att köpa in och installera reservkraftaggregat. Till Aludden leds allt avlopp från Sigtuna Stad och stationen står i omedelbar närhet till Mälaren.
- Förnyelseplanen, version 1.0, för VA-ledningsnätet ska vara klar under första kvartalet
- Datamodell för spillvattennätet i Rosersberg ska bli klar under 2025
- Samverkan med kommunen med att ta fram en grönblå plan kommer att pågå, kommunen styr över tidplanen
- Uppdatera befintlig VA-taxa enligt Svenskt Vattens publikation, p120. Att gälla från 2026-01-01, alternativt 2027-01-01.

Övergripande mål Avfall

Genom förebyggande insatser och återbruk ska mängden avfall under kommunalt ansvar minskas. Avfall som uppstår ska sorteras rätt så att materialåtervinning ökar.

Aktiviteter 2025

- Fortsatt implementering av avfallsplanarbetet i olika arbetsgrupper för att uppnå avfallsplansmålen
- ÅVC Voltgatans återbruk och återanvändning ska öka markant under 2025
- Insamling: implementera och bygga ut ansvar för insamling av förpackningar genom fastighetsnära insamling och system med återvinningsstationer
- Farligt avfall: öka förståelse för farligt avfall hos allmänheten
- Slam och fett: förbättra kundnöjdheten och digitalisering
- Statistik: Öka kundnöjdheten och förbättra avfallsverksamheten genom ökat analys av statistikrapporter
- Ordning och reda: genom framtagning av processer och rutiner öka ordning och reda inom avfallsavdelningen
- Samverkan: uppdatera samverkansavtalet för samverkanskommuner inför framtiden
- Kommunikation: utöka (gemensamma) kommunikationsinsatser som jobbar mot den övergripande målsättning och uppfylla den lagstadgade informationsskyldigheten.

Övergripande mål: Stabil ekonomi och hushållning av resurser

Aktiviteter 2025:

- En modell som ska underlätta den ekonomiska uppföljningen av ett exploateringsprojekt, investeringsprojekt eller reinvesteringsprojekt har påbörjats att titta på under 2024. Nya förutsättningar från kommunen. Kommunen har utarbetat en ny projektmodell som KF har beslutat i början av 2024 och ska så småningom omfatta även bolagen. Personalutmaningar har gjort att vi har pausat och framflyttat arbetet med ny modellen.
- Fortsätta arbetet med att se över vad vi kan göra för att minska vår el- och energianvändning. Utbytet till en fossilfri fordonsflotta är påbörjat och fordon kommer succesivt bytas ut. 2028 planerar vi att ha en helt fossilfri fordonsflotta.
- Utredning av förändring av förutsättningar och konsekvenser vid förlängning av anläggningsavgifternas periodiseringstid, från 26 år till 50 år är klar. Beslutet fattat av styrelsen. Redovisningsprinciper ändras och ska introduceras under 2026. Det praktiska arbetet med redovisning kommer att pågå under 2025.
- Kommunen ställer högre krav på oss och långsiktig planering. Under 2025 kommer vi utarbeta en modell för att kunna leverera säkrare prognoser för nästkommande 10 år.

Övergripande mål – Kompetenta och välmående medarbetare med kundfokus och aktiv bevakning av ansvarsområdet.

Aktiviteter 2025

- Vi fortsätter förberedelsearbetet inför flytt till nya lokaler och nya arbetsmetoder i form av aktivitetsbaserat arbetssätt, som vi kommer att tillämpa där. Vi kommer att följa upp och utvärdera hur det nya arbetssättet fungerar.
- Fokusera på att strukturera upp våra rutiner och dokumentation, med syftet mer ordning och reda på vår dokumentation, bland annat genom att strukturera upp G-mappen och påbörja arbetet med möjlighet till ett framtida verksamhetssystem.
- Fortsätta arbetet med en tätare kommunikation och uppföljning av hur våra kunder upplever vår service och de tjänster vi levererar

Övergripande målområde: Bra arbetsmiljö och hållbar arbetshälsa.

Aktiviteter 2025

- Arbeta aktivt för att alla medarbetare ska trivas och vara stolta över att jobba på SIVAB
- Gemensamma aktiviteter med bolagets medarbetare i syfte att forma Ett SIVAB

Nyckeltal

Ekonomiska nyckeltal	2020	2021	2022	2023	Prognos 2024
Soliditet	4,0%	4,0%	5,0%	4,5%	5,0
Nettomarginal	-3,2%	3,3%	3,2%	-0,4%	-1,5%
Kassalikviditet	36,0%	51,0%	35,5%	28,7%	35,0%
Skuldsättningsgrad	27,6%	23,6%	20,6%	21,2%	20,5%

Avfall*	2020	2021	2022	2023	Mål 2024	Mål 2025	Långsiktigt mål
Total mängd kommunalt avfall (kg/pers.)	405	387	317**	372	332	Nedåtgående trend	Nedåtgående trend
Andel kommunalt avfall insamlat för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling	31%	40%	40%	38%	41%	55% 2025	65% 2035
Andel förnyelsebara drivmedel för insamling av mat- och restavfall	i.u.	58%	65%	100%	100%	Uppåtgående trend	Uppåtgående trend
Andel hushåll i småhus och flerbostadshus som har tillgång till fastighetsnära insamling för både förpackningar och returpapper	i.u.	i.u.	i.u.	94% småhus 67% FLB	95% småhus 70% FLB	95 % småhus 85% FLB	”100%”

Avfallsplangruppen jobbar med att fram relevanta beräkningsmodeller till nyckeltalen.

* Källa Avfall Web, Avfall Sverige.

** Osäkra siffror pga. trolig felrapportering.

VA	2020	2021	2022	2023	2024	Mål 2025	Långsiktig mål
Förnyelsetakt vattenledningar av totala huvudvattenledningsnätet	0,72% 1,4km	0.25% 0,5km	0.26% 0,51km	0.23% 0,488	0.38% 0,78km	0,32% (0,62km)	Aktivitet under 2025
Förnyelsetakt spillvattenledningar av totala huvudspillvattenledningsnätet	0.42% 0,97km	0.59% 1,37km	0.32% 0,75km	0.45% 0,902km	0.35% 0,05%(0,1km)	0,5 % (1km)	Aktivitet under 2025
Vattenledningsnätet, utläckage	9,2%	14,1%	11,6%	15,0%	<12%	<12%	Nedåtgående trend
Spillvattenledningsnätet, tillskottsvatten	37,8%	41,9%	38,9%	48,2%	<38%	<38%	Nedåtgående trend

Attraktiv arbetsgivare	2021	2022	2023	2024	Långsiktigt mål
Sjukfrånvaro	4,50%	5,02%	5,45%	4,1 (delår)	Nedåtgående trend
Hållbart medarbetarengagemang	88	80	79	75	Minst 85
Antal arbetsskador			4	11 (tom okt)	0

Nöjda kunder

- Ta fram rutiner för utökade kundundersökningar
- Andelen invånare som är nöjda med kommunen som leverantör av avfallstjänster – Uppåtgående trend

Säkerhet och beredskap

SIVAB ansvarar för samhällsviktiga verksamheter som vid ett bortfall eller en störning i verksamheterna kan leda till allvarliga konsekvenser. Avlopps- och dricksvattenförsörjning, och avfallshantering är exempel på sådana verksamheter.

Säkerhetsarbetet är av stor vikt och kommer att vara ett fokusområde under 2025. Insatser kommer att läggas på **informationssäkerhet, personalsäkerhet, fysisk säkerhet** och **säkerhetsskydd**. Dessutom är kontinuitetsplanering, beredskapsarbete och övningsverksamhet viktiga komponenter i det planerade säkerhetsarbetet, vilket understryker dess betydelse.

Kris- och beredskap

För att säkerställa SIVAB:s samhällsviktiga verksamheter i händelse av kris eller större incidenter behöver kris- och beredskapsarbete utvecklas. Fortsatt arbete med kris- och beredskapsplaner är planerat under 2025.

Kontinuitetsplanering

Fortsatt aktivt arbete med kontinuitetsplanering för att säkerställa de samhällsviktiga verksamheterna i händelse av kris eller större incident.

Hur ser ”plan B” ut vid en eventuell kris eller annan allvarlig situation? En kontinuitetsplan innehåller information som hjälper personalen att veta vad som ska göras vid en kris eller allvarlig störning som uppstår i den samhällsviktiga verksamheten.

Informationssäkerhet

I och med att SIVAB enligt gällande säkerhetsskyddsanalys bedriver säkerhetskänslig verksamhet behöver arbete med att bestämma vilken information som ska sekretess- och säkerhetsskyddsklassificeras prioriteras.

Ett prioriterat arbete är också hur vi ska säkerställa sekretessbelagd och säkerhetsskyddsklassificerad information. Vilken information som ska delas med kommunen och externa aktörer samt vilka krav SIVAB ska ställa.

Digitala system som hanterar någon form av information ska säkerhetsklassas.

Systemförvaltningsplan och säkerhets- och sekretessklassning av information och system är något som behöver planeras för.

Personalsäkerhet

Fortsatt arbete med säkerhetsprövning av personal för att skydda den känsliga informationen inom bolaget. Information som enligt säkerhetsskyddsanalysen ligger till grund för att SIVAB bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

Fysisk säkerhet

Fortsatt arbete med den fysiska säkerhet kommer att fortsätta under 2025 med fokus på bla SIVAB:s nya lokaler där lås, larm, inpassering och övriga säkerhetsanpassningar ska säkerställas. Det finns även drygt 50 st anläggningar i bolaget där säkerheten ska ses över, och vissa åtgärder på prioriterade anläggningar planeras under 2025.

Krigsorganisation

Med det aktuella läget i samhället och världen behöver SIVAB utvärdera hur man ska hantera en eventuell krigssituation. Arbetet kommer att inledas med att undersöka

möjlig krigsplacering av personalen och att definiera hur organisationen ska struktureras i en krigssituation.

Övrigt

Beredskap och nödvatten är viktiga fokusområden under 2025.

Oktober räknas som "Säkerhetsmånaden" med fokus på säkerhet och beredskap där "Beredskapsveckan" också ingår. Aktiviteter under oktober planeras med inriktning på dessa områden.

"Nanoutbildningarna" med inriktning på informationssäkerhet kommer att fortsätta 2025 med regelbundna utskick till alla medarbetare varannan vecka.

Framtagande och uppdatering av rutiner och riktlinjer inom säkerhetsområdet är något som behöver planeras in. Det innefattar även rutiner för systematiskt säkerhets- och säkerhetsskyddsarbete på SIVAB.

Sammanfattning av budgetförslag

Driftbudget

Budgetram 2024				Budgetram 2025		
Verksamhet	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Avfall	81 500	80 000	-1 500	80 200	79 700	-500
VA	118 200	112 700	-5 500	131 200	125 000	-6 200
VA-rådgivning	500	500	0	500	500	0
Summa	200 200	193 200	- 7 000	211 900	205 200	-6 700

Tabell: Sammanställning av Budgetram 2024 och 2025

Se även bilaga 1 och 2

Både VA och Avfall budgeterar ett underskott för att balansera tidigare överskott. Kollektiven särredovisas och ska långsiktigt varken gå med förlust eller vinst. Nedan beskrivs de större förändringarna jämfört med 2025 års budgetram.

VA-verksamhetens driftbudget 2025

VA-kollektivets nettoram för 2025 är minus 6.2 miljoner kronor. Anledningen till den negativa nettoramen är att minska det ackumulerade resultatet.

Driftkostnader

Den budgeterade kostnadsökningen är knappt 8 miljoner kronor. Varav de två största ökningarna beskrivs här. Avgifterna till Käppala höjs med omkring 4 miljoner kronor och avgiften till Norrvatten med omkring 3 miljoner kronor. Den totala årskostnaden för de två förbunden är drygt 50 % av den totala driftkostnaden. Ingen av förbunden har politiskt beslut på avgifter för 2025 när vår verksamhetsplan skrivs.

VA-taxa 2025

Brukningsavgiften i VA-taxan behöver höjas för att möta de ökade kostnaderna. I budget 2025 bedöms intäkterna från brukningsavgifter behöva öka med 10 miljoner kronor. Ökningen avseende brukningsavgifter är föreslagen till i genomsnitt cirka 15 % vilket för en villa (Typhus A) innebär en årsavgift på 7 455 kronor/år och en merkostnad på 81 kronor/månad. För ett flerfamiljshus med 15 lägenheter (Typhus B) blir årsavgiften 70 333 kronor/år vilket innebär en ökning med 765 kronor/månad. Generellt sätt har Sigtuna en låg brukningsavgift jämfört med Sveriges kommuner och även inom Stockholms län.

Ökningen avseende anläggningsavgifter är föreslagen till ett genomsnitt på 15 %. I budget 2025 bedöms resultatet från anläggningsavgifterna ändå minska med ungefär 3.8 miljoner kronor på grund av ändrad periodiseringstid från 2026-01-01 för att följa god ekonomisk redovisningsprincip.

Periodiseringsprincipen vi har haft på anläggningsavgifterna från år 2017 är 10 % driftintäkt år ett, därefter fördelas resterande 90 % av intäkten på 25 år. För att följa god ekonomisk redovisningssed har styrelsen beslutat att ändra

periodiseringsprincipen från 2026-01-01 till 10 % driftintäkt år ett, därefter fördelas resterande 90 % av intäkten på 50 år.

Det betyder att periodiseringstiden och avskrivningstiden på ledningsnätet är lika långt, 50 år. För år 2025 blir det en engångskostnad på ungefär minus 5 miljoner kronor då man från 2017-01-01 behöver ändra periodiseringstiden till 50 år. Anläggningsavgifter ligger något högre än medelvärdet för medlemskommunerna till Käppala och/eller Norrvatten.

Svenskt Vatten har tagit fram en publikation med ett normalförslag till kommunal VA-taxa, P120. Målsättningen med publikationen är först och främst att ge stöd till Sveriges kommuner att ta fram taxeföreskrifter som uppfyller vattentjänstlagens krav, samtidigt som föreskrifterna ska vara enkla att förstå, tillämpa och kommunicera.

Avfallsverksamhetens driftbudget 2025

Renhållningskollektivets nettoram för 2025 är minus 0,5 miljoner kronor.

Driftkostnader

Kostnaderna för avfallsverksamheten ökar med cirka 3 miljoner till runt 80 miljoner kronor. Ökningen är kopplad till nya lokaler, personalkostnader, ränta och kapitaltjänstkostnader.

Avfallstaxan 2025

För hela avfallskollektivet sänks avgifterna i snitt med 6%. I avfallstaxan höjs grundavgifterna (namnändring till fastavgift) för både villa, fritidshus samt lägenheter i flerfamiljshus med mellan 90 - 150 kronor per hushåll. Intäkter för fastavgifter har varit för låga under lång tid och bör höjas även framöver. Det kommer på sikt att minska känslighet av intäkterna om frival för företagare införs.

De rörliga avgifterna för villa och fritidshus samt flerfamiljshus och företag sänks 2025. Hur kostnaderna förändras för enskilda flerbostadshus och verksamheter beror på förutsättningarna för varje kund, hur enskilda abonnemang är dimensionerade med behållarstorlek, frekvens, gångavstånd med mera. Ändringarna kan påverka de rörliga intäkterna framöver och justeringar kan behövas.

Förslaget innebär för en villafastighet med fyrfacksabonnemang en sänkning med 2,4 %, det vill säga 70 kronor, till 2 820 kronor per år. För flerfamiljshus i Sigtuna kommun innebär förslaget en sänkning mellan 3-20%. Beräkningsgrund för Nils Holgerssonmodellen förändras inför 2025.

VA-rådgivning

SIVAB får årligen ett bidrag enligt ägardirektivet från kommunen på 500 tusen kronor för att upprätthålla service med rådgivning till fastighetsägare med enskilda VA-anläggningar.

Investeringsbudget 2025–2029

VA

Investeringsplanen är uppdelad i reinvesteringar, investeringar, och investeringar beroende på exploatering, de större investeringarna är namnsatta. Investeringsplanen 2025–2029 finns med som bilaga 3.

Reinvesteringar; Beror på att VA-ledningar är i dåligt skick och behöver åtgärdas. Det har undersökts genom filmning, driftproblem som avloppsstopp och vattenläckor, inspektioner mm. Det finns en långsiktig reinvesteringsplan för VA-systemet som uppdateras kontinuerligt. Det utreds alltid om det är schakt eller schaktfri lösning som är mest fördelaktigt vid omläggning av va-ledningar. Långsiktigt mål kan vara att byta ut 1 % av huvudledningsnätet per år, dvs 100 års cykel på omläggning av ledningar. För 2025 är målet på förnysetakten 0,38 % för vattenledningar och 0,35 % för spillvattenledningar. Under 2025 kommer en av aktiviteterna vara att version 1.0 av en förnyelseplan blir färdigställd.

Investeringar; Kan vara att knyta ihop vattenledningar för att få rundmatning, även kompletteringar med spill- och dagvattenledningar vid behov, liksom nya vattenkiosker och serviser.

Investeringar på grund av exploatering; I samband med att exploatering av nya områden utförs anläggs allmänna VA-anläggningar. Flera av de senaste årens exploateringar är utbyggda eller på väg att avslutas. Troligen kommer utbyggnad av VA-anläggningen påbörjas i Vantarboda i slutet av 2025, förutsatt att detaljplanen vinner laga kraft. Viss utbyggnad sker i Stadsdel 5 i Arlandastad medan detaljplanearbetet med stadsdel 6 har pausats. Fler nya detaljplaner pågår och exploatering kommer troligen startas om några år.

Investeringar på landsbygden; I Granby finns beslutet från länsstyrelsen att verksamhetsområde för vatten & spillvatten ska beslutas senast i oktober 2026. Förhandlingar mellan Sivab och ägaren av befintliga va-anläggningar som pågått under lång tid har strandat. Kommunen har skickat in ny skrivelse till LST. Kommunen avvaktar LST beslut om att upphäva tidigare beslut alternativt förlänga tiden innan verksamhetsområde ska verkställas.

Avfall

I samband med att vi byter lokaler och flyttar kontoret närmare återvinningscentralen kommer VA och ÅVC samarbeta vad gäller tippfickor. Det planeras att byggas tre tippfickor för driftverksamheten och två för ÅVC under 2025.

På grund av nybyggnation behöver kärlparken utökas plus en sedvanlig mindre mängd reparation eller ersättning av gamla kärl.

Efter förändring av planen för att kunna ta emot material till Återbruk och Fritidsbanken inomhus till utomhus på ÅVC Voltgatan på grund av bygg (material) kostnader behövs det sannolikt flera åtgärder. Vi avvaktar tills vidare med åtgärder inomhus såsom isolering av väggar, golv och tak, samt värme, en utbildningsstudio, konferensrum, pentry för utbildning av till exempel skolklasser eller nyanlända.

På återvinningscentralen behövs dessutom investeringar för förbättringar på arbetsmiljösidan (sol och nederbördsskydd på rampen för personalen, samt byta till större ledningar för brandposterna) som finns kvar efter 2023.

Återvinningsstation placerad på Ragvaldsbo kommer att flyttas.

Taggningsprojekt av slambrunnar planeras påbörjas 2025.

Investeringsprojekten redovisas i bilaga 3.

Investeringar kopplade till nytt kontor

Vi kommer att flytta in i nybyggda lokaler den 1 april 2025 som vi hyr av Fastpartner.

Vi behöver dock göra ett antal installationer själva. Investeringsbudgeten för det är 6,5 mkr. Det största kostnaderna är solceller på taket, lås/larm/inpasseringssystem, kontorsmöbler, omklädningskåp, truck mm.

Barnrättsperspektivet

Rent vatten att dricka och bra avloppsrening är grundförutsättningar för ett bra och sunt liv både för nuvarande och kommande generationer. Verksamheten inrymmer ett antal insatser/aktiviteter som har som syfte att vidmakthålla eller utveckla detta perspektiv. En minskad miljöbelastning är positiv för alla invånare, särskilt för barnen.

Samma resonemang kan föras kopplat till avfallshanteringen som handlar om att återvinna resurser, förhindra spridningen av farliga ämnen i naturen och att förebygga nedskräpning i största allmänhet. Barnen är de bästa ambassadörerna för att vi ska kunna lyckas med att nå målen för insamling/återvinning av avfall.

När vi nu tagit över ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll och kravet på att insamlingen ska vara fastighetsnära, förväntas det framöver leda till ökad utsortering av förpackningar, vilket ger en ökad återvinning och därmed en minskad miljöbelastning.

Bilagor

- 1 VA-budget 2025
- 2 Avfallsbudget 2025
- 3 Investeringsplan 2025–2029